

ZAHRAŇÍ

in.ihned.cz/zahranici

Slovníček

Krápník: výrůstek různé velikosti a tvaru, nejčastěji rampouchovitý, sloupkovitý aj. tvořící se na stropěch i podlaze podzemních prostor

Stalagmit: krápník rostoucí zezdola vzhůru

Stalaktit: krápník rostoucí svrchu dolů

Stalagnát: krápníkový sloup vzniklý srůstem obou předchozích

Sintr: všeobecné označení sedimentu ukládaného ze studených nebo teplých vod pramenů, jezer i krasových vod

Heliktit: excentrický krápník

Informace

Můžete zvolit běžnou trasu s průvodcem (1 hod.), kdy uvidíte dvě hlavní galerie La Gorda a Los Fantasmas – Obrovská a Přízraky, nebo tzv. dobrodružnou výpravu (2,5 hod., zajištěna obuv, bunda, helma i baterka).

Otevřeno: celoročně po – pá 8 – 22 hod., so 10 – 22 hod., ne 9 – 15 hod.

Vstupné: dospělí 9,50 eura, děti 4 – 16 let, studenti a důchodci 7 eur. Dobrodružná trasa: 30 eur.

Tel.: +34 902 82 02 82, www.elsoplao.es

Bylo třeba jednat, a tak vznikl projekt na záchranu jeskyně. Mozkem a duší všeho byl Francisco Javier López Marciano, syn jednoho ze zdejších horníků. Prvního července 2005 byla jeskyně otevřena veřejnosti.

Jeskyni El Soplao dal jméno hornický termín označující závan venkovního vzduchu v chodbách a šachtách dolu, bez kterého by jen stěží bylo v dole k přežití. Přesněji speleologický klub Speleo Club Cántabro, jehož členové vlezli do jeskyně poprvé v roce 1975 a na 25 hodin se v ní „utábořili“. Jeskyni ovšem objevili už dříve samotní horníci. Bylo to právě před sto lety, v roce 1908, při důlních pracích v jedné ze šachet.

Výstředník pod zemí

Jeskyňáři, geologové a průvodci mohou být za své příjmy vděční vodě. Právě ta má náheru krasové výzdoby (ale i samotný vznik jeskynních prostor) na svědomí. Voda, v níž se rozpustil oxid uhličitý z atmosféry nebo půdního vzduchu, působí jako slabá kyselina. Vniká do puklin ve vápencových skalách a masiv pomalu rozpouští. Stěny se vymílají, až je z někdejší průrvy dóm.

Kalcitem nasycená voda může proniknout do už vytvořených podzemních prostor a tvořit tu krasovou výzdobu: krápníky, záclony či brčka. Minerální látky krystalizují a vytvářejí takzvaný sintr – hmotu, která v jeskynních dómech ztvrde v interiér, jemuž se nevyrovnejší návrhy nejgeniálnějšího architekta.

V jeskyni El Soplao je topograficky zpracováno 14 km, celá je dlouhá přes 17,5 kilometru. I tak se stále jedná pouze o jednu úro-

veň, protože jeskyně se rozkládá ve dvou patrech. Celkem má důl sedm pater a dohromady je v něm 30 kilometrů chodeb.

Co vás v jeskyni čeká? Kromě stalaktitů a stalagmitů, závojů, vodopádů, brček, jeskynních růžic a různobarevných povlaků se v ní nachází obrovská koncentrace excentrických krápníků, odborně nazývaných heliktity. O co jde? Jsou to vlastně jehlicovité, vláknité, spirálovité, červovité, kyjovité a jinak zkroucené tvary krystalických výrůstků aragonitu nebo kalcitu na stěnách jeskyní, stalaktitech, stalagmitech a dalších sintrových útvech. Rostou si tu opravdu svěřlavě, jakoby proti zákonům gravitace. Všechně výstředně, jen ne svisle dolů jako „rozumné“ krápníky.

A právě kvalita, čistota a především bohatství těchto formací dělají jeskyni El Soplao unikátní. Uhlíčený vápenatý, stavební sloučenina vápence, tu krystalizuje ve dvou modifikacích: jako minerál kalcit a vzácnější aragonit. Jedinečný je zde právě výskyt všech zmíněných útvarů a forem na jednom místě. Ano, najdete je i jinde ve světě (například ve Zbrašovských aragonitových jeskyních v Česku nebo v Ochtinské aragonitové jeskyni na Slovensku), ale málokde na světě v takové hojnosti a nádhře. Tyto formace se tu vyskytují na podlaze i na stropěch, na stěnách, na vrcholcích starých krápníků.

Excentrické krystaly kalcitu mají většinou červovitý tvar bez ostrých hran. Rostou extrémně pomalu – jednu oblast tady vědci sledovali patnáct let, aniž by zaznamenali jakýkoliv růst. Naproti tomu keříčky aragonitu, mající stejné chemické složení jako kalcity, krystalizují v jiné soustavě a mají vesměs geometrické tvary. Ano, to jsou ty větvíčky stromů poseté jínovatkou, růžice a tenounké trny, nad nimiž jste ještě před chvílí tajili dech.

Všude samí hadi a medúzy

Je to podívaná, oproti níž je pražská Křížkova fontána jen žalostnou pouťovou atrakcí. Bílá se ve stovkách svých převleků přetváří v červenou a vůbec ji neruší objímající se

krápníky. Jeskyně je každou chvíli jiná, není tu místo stejné. A hlavně, pro každého je odlišná – to podle fantazie každého z vás.

Speleologové tu sice vidí stalagmity i stalaktity, ale klidně na ně nedejte. Vaše mušle, homole cukru, medúzy, hady, bodláky, paprikové lusky, dokonce i babylonskou věž a zříceninu hradu vám nikdo nevezme. Zkrátka jste je tam viděli! Stejně jako mohutné ponuré krápníky až příliš reálně připomínající zahalené postavy. Přízraky, duchové?

Jezírka jsou hluboká jen deset centimetrů, ale krápníkové útvary se v nich odrážejí a vytvářejí dojem, že jde o hluboké propasti. A když už se vám zdá, že není tvar, který by ještě příroda mohla v jeskyni vymodelovat, objeví se další a další. Mořští ježci, květy, větvičky stromů. Nakonec si ani nejste jisti, zda jste na dovolené ve Španělsku, nebo uprostřed zimy na Jizerské padesátce. ■

TOMÁŠ WEHLE

tomas.wehle@economia.cz

FOTO: CUEVA EL SOPLAO

Krasovou výzdobu obstarávají i hráškovité pisolity.

FOTO: CUEVA EL SOPLAO

Jeskyně El Soplao ve španělské Kantábrii je unikátní zejména svými překrásnými krystaly aragonitu.